

SZABADALMI INFORMÁCIÓS KONFERENCIA RIGÁBAN

Az Európai Szabadalmi Hivatal 2007. évi Szabadalmi Információs Konferenciájának a lett főváros, Riga adott otthont.

Lettország a függetlenségéért régóta küzdő, azt 1990-ben kikiáltott balti állam. Területe mintegy kétharmada Magyarországnak, de lakosainak száma csak 2 millió 450 ezer, akiknek alig több mint a fele lett nemzetiségű; a lakosság 32%-a orosz, a többiek más nemzetiséghez tartoznak. A nem lett nemzetiségű lakosok nagy hányada hivatalosan „hontalannak” van nyilvánítva – a lett állampolgárságot ugyanis csak azok kaphatják meg, akik megfelelnek a magas szintű lett nyelvtudást, komoly történelmi és egyéb felkészültséget igénylő, igen nehéz állampolgársági vizsgán. Ennek a feltételnek sok fiatal sem tud eleget tenni, nemhogy az idősebbek. Lettországban csakis nemzeti nyelvű felsőoktatás létezik, így a magasabb iskolai végzettség megszerzésére sincs lehetősége annak, aki nem beszél elég jól a kelet-balti nyelvcsaládhoz tartozó lett nyelvet.

Az Európai Unióhoz hazánkkal együtt, 2004-ben csatlakozott ország erőteljes gazdasági fejlődést tudhat magáénak. Az évi 5-8%-os GDP-növekedés eredményei a rigai utcaképen is meglátszanak: sok-sok frissen felújított házat, számtalan most folyó építkezést, jól öltözött embereket és megszámlálhatatlan luxusautót látni. Közismert tény, hogy Lettország (a másik két balti „kistigrissel” együtt) jóval előttünk jár akár az euró bevezetésének dátumában, akár az információs és tudásalapú társadalom építésében.

Riga óvárosa, a Vecriga – amely 1997 óta az Unesco világörökség része – a középkori Hanza-városok jellegzetességeit viseli magán. A második világháború pusztításaitól csodával határos módon megmenekült óvárost a függetlenség kikiáltása után felújították. A Daugava folyó két partján elterülő főváros nevezetességei között feltétlenül meg kell említeni a dómot, a Szent Péter templomot, a Feketefejúek Házát, az art nouveau stílusú épületeket és a szabadtéri néprajzi múzeumot.

Az ország nagyon büszke sok száz évre visszatekintő zenei hagyományaira, amelyet a lettek minden alkalmat megragadva ápolnak. Több tízezer résztvevővel évente rendezik meg a több mint 130 éves múltra visszatekintő népzenei fesztivált. A lettek imádják *dainának* nevezett régi dalaikat: ezek közös éneklése egyaránt áthatja az ünnepeiket és a hétköznapjait. Egyetlen nemzet sincs a világon, amely ennyi népdalt tudhatna magáénak: 1,2 milliót! Ez a hatalmas mennyiség azt jelenti, hogy jószerevével minden lett emberre jut egy népdal. Nem véletlen, hogy a lett nemzet a népdalban testet öltő hagyományát a legnagyobb szellemi teljesítményei között tartja számon. Mindezek ismeretében már magától értetődő, hogy Lettország szlogenje: *egy dalban testet öltött ország*.

A konferenciát megnyitó ceremónia kedves színfoltját jelentette a gyermektáncscsoport műsora, amelyet a közönség őszinte lelkesedéssel fogadott. Az élénk színű ruhákba öltözött, fejükön virágkoszorút viselő lányok ragyogó mosolya elvarázsolta a nézőket, akik vastapsal

fogadták a kedves hangulatú, a megnyitót keretbe foglaló összeállítást. A legnagyobb sikert egy 3-4 éves korú páros aratta, akik igen ügyesen ropták a pergő ritmusú táncokat.

A lett kormány nevében az igazságügyi miniszter köszöntötte a konferencia résztvevőit. Beszédében kiemelte, hogy a nemzeti szabadalmi hivatalok elsőrendű feladata a nemzeti innováció védelme, erősítése. Lettorszáiban a versenyképes, új termékek elsőbbséget élveznek – ezek kifejlesztésén együtt dolgoznak finn, svájci, svéd szakemberekkel. Évente átlagosan 100 szabadalmi bejelentés érkezik hazai fejlesztőktől a lett hivatalba, de ezeknek csak mintegy 10%-a kerül külföldre. Annak ismeretében, hogy mennyi nemzetközi bejelentés származik Finnországból, Svájcól és a többi országból, bőven van még tennivaló.

Alison Brimelow, az EPO nemrég kinevezett elnökasszonya közlekedési nehézségek miatt nem tudott eljönni Rigába – így az ő előadását *Curt Edjfall* alelnök tartotta meg. A vendéglátók iránti tisztelet kifejezéséként kiemelte, hogy először rendezik meg az EPO éves tájékoztató konferenciáját ebben a térségben. A lett hivatal az 1918–1940 közötti, első függetlenségi periódusban, 1920-ban alapították, de a szovjet megszállás alatt bezárták, és csak a függetlenség újbóli elnyerése után, 1992-ben kezdte meg ismét működését.

Az EPO alelnöke közölte, hogy az idén 17. alkalommal megrendezett konferenciára 70 országból több mint 400 szakember látogatott el. A konferencia szorosan kapcsolódik az alapításának idén 30. évfordulóját ünneplő EPO születésnap rendezvénysorozatához.

Mit tesz az EPO annak érdekében, hogy a következő három évtized is az eddigiekhez hasonló sikereket eredményezzen? Először is szorosabbra kívánja fűzni kapcsolatait a nemzeti hivatalokkal, a szabadalmi területen dolgozó intézményekkel és rajtuk keresztül végső soron valamennyi európai uniós polgárral. Fontos feladatként fogalmazódott meg az EPO szervezetének, működésének felülvizsgálata: a vezetők látni akarják, mely területeken lehet hatékonyabbá tenni a hivatal munkáját.

Az EPO évi 1 milliárd eurós bevételével, 6000 alkalmazottjával Európa legnagyobb szervezetei közé tartozik. 2006-ban az európai hivatal 200 ezer bejelentést fogadott és 63 ezer szabadalmat adott meg. Az Európai Szabadalmi Szervezetnek jelenleg 32 tagországa van. 2007-ben, működésének első három évtizedét lezárva, az EPO négy forgatókönyvet dolgoztatott ki, amelyek a gazdasági, geopolitikai, társadalmi, illetve technológiai téren 2025-ig várható változásokra való felkészülést szolgálják. A „jövő forgatókönyvei” (*Scenarios for the future*) az EPO honlapján hozzáférhetők.¹

Zigrīds Aumeisters, a Lett Szabadalmi Hivatal elnöke rövid köszöntőjében fontosnak tartotta hangsúlyozni: a szabadalmi rendszer jelentősége abban mutatkozik meg leginkább, hogy a rendelkezésre álló információk lehetővé teszik a tájékozódást a bejelentett szabadalmak között, és így adnak módot eleddig ismeretlen, újdonságértékű találmányok kifejlesztésére.

¹ <http://www.epo.org/focus/patent-system/scenarios-for-the-future.html>

Lettország szempontjából nemcsak azért fontos a konferencia, mert elősegíti a szabadalmi információk professzionális szintű felhasználását, hanem azért is, mert segíti a szabadalmak és a szellemi tulajdon által a nemzetgazdasági folyamatokban játszott szerep jobb megértését.

Juris Ekmanis, a Lett Tudományos Akadémia elnöke Lettország tudományos életéről és innovációs tevékenységéről tartott előadásában röviden ismertette a lett tudományos élet kialakulását. 1815-ben kezdte meg működését az első tudományos társaság. 1869-ben alapították meg a Rigai Lett Társaság Tudományos Bizottságát, amelyet 1932-ben magánakadémiai keretek között szerveztek újjá. 1946. február 14-én tartották első közgyűlésüket a Lett Tudományos Akadémia tagjai, majd 1992. február 14-én – a klasszikus akadémiai osztályok szerint – újjáalakult a Lett Tudományos Akadémia.

A jelenről szólva az akadémia elnöke elmondta, hogy a kutatási tevékenységet szabályozó törvény értelmében minden évben a GDP 0,15%-ával kell növelni a kutatásra és az innovációra fordítandó összeget. 2007 és 2013 között több mint 320 millió eurót szánnak a kutatásra és fejlesztésre. 2006 és 2009 között az alábbi területek fejlesztése élvez prioritást:

- információtechnológia,
- anyagtudományok,
- szerves szintézisek és biogyógyászat,
- lett tanulmányok („lettológia”),
- energia,
- környezettudományok,
- agro-biotechnológia,
- orvostudományok,
- erdészet és faipari technológia.

Lettország a tudomány és az innováció terén komoly célokat tűzött ki maga elé, amelyek eléréséhez az évi 5-8%-os GDP-növekedés teremt szilárd alapokat. Az akadémia elnöke Einstein ismert gondolatával zárta előadását: „Nem tudjuk megoldani a problémákat ugyanazon gondolkodásmóddal, mellyel létrehoztuk őket.”

Juris Ekmanis nem tért ki azokra a történelmi fordulópontokra, amelyek a lett tudományos élet – sokszor kényszerű – pályáját rajzolták ki. Az ország sorsának alakulását akár csak kismértékben ismerők is el tudják azonban helyezni az előadásban említett mérföldköveket Lettország történelmi kronológiájában. Riga utcáit járva messziről feltűnik a sztálini építészet jegyeit megtestesítő felhőkarcoló, a Lett Tudományos Akadémia épülete. A II. világháború után emelt hatalmas épület „a szovjet munkások és parasztok ajándékaként” létesült Rigában, és sokáig – az új idők szimbólumaként elkészült Hansabanka irodaházának elkészültéig – a lett főváros legmagasabb épülete volt.

KÍNA IPARJOGVÉDELME

Az EPO ismert recept alapján szervezi éves tájékoztató konferenciáit: a hivatal saját tevékenységének, eredményeinek, terveinek ismertetése mellett mindig van egy fő téma, amelyet számos előadás jár körül. Ebben az évben kiemelt figyelemmel foglalkoztak Kína iparjogvédelmi helyzetével.

A plenáris ülés második előadását *Ruud Peters*, a Philips Intellectual Property & Standards vezérigazgatója tartotta „Kína és az iparjogvédelem” címmel. Bevezetőjében Kína miniszterelnök-helyettesének, *Wu Yi*-nek a szavait idézte: *Nem amiatt védjük a szellemi tulajdont, mert a külföldiek rákényszerítenek bennünket, vagy akár bizonyítani akarnánk nekik bármit is. Azért gyakoroljuk az iparjogvédelmet, hogy elősegítsük az innovációt, fejlesszük a nemzeti brandet, kialakítsuk a független iparjogvédelmi rendszert, és erősítsük a hazai vállalkozások versenyképességét. A saját gazdasági fejlődésünk miatt fontos mindez.*

Annak ellenére, hogy az utóbbi időkben Kína gyorsan fejlődő gazdasági hatalommá vált, sokan még mindig úgy tekintenek rá, mint az Európába és az Egyesült Államokba szállított olcsó termékek előállítójára. Ezzel szemben Kína – jelentős számú népességének, és különösen a műszaki és a tudományegyetemen végző, igen sok fiatal szakembernek köszönhetően – gyorsan halad a technológiai fejlődés útján. Ennek egyik következménye, hogy a kínai vállalkozások és az egyetemek egyre nagyobb hányada veszi igénybe a kínai iparjogvédelmi rendszert saját innovációjának és termékfejlesztésének védelme érdekében. A kínai szabadalmak hozzáférhetővé tétele kettős célt szolgál: egyrészt az egész világ hasznára válik, ha megismerik a kínai szabadalmi dokumentumokat, másrészt szükség van arra, hogy a világ országainak szabadalmi rendszereiben érvényesülő minőségi rendszer Kínában is teret nyerjen.

Kína gazdasági fejlődésére az alábbi tulajdonságok jellemzők:

- a belső piac nem egységes,
- nagyon erős a patriotizmus,
- erőteljes kormányzati befolyás érvényesül,
- a vállalkozó szellem és a pragmatizmus egyszerre van jelen,
- az ország hatalmas méretei óriási belső piacot jelentenek.

Az előadó által említett számos adat közül az egyetemet végzettek számát emeljük ki. Az USA-val összehasonlítva ugyan az egymillió lakosra számított diplomások aránya Kínában még alig több a felénél, de a népesség létszámából adódóan ez azt jelenti, hogy Kínában már ma is két és félszer annyi diplomás ember él, mint az Egyesült Államokban – és a létszámuk igen gyorsan gyarapodik.

A kutatás-fejlesztésre fordított összegek fantasztikus méreteket öltenek: 2006-ban 37 milliárd dollárnak megfelelő összeget költöttek a K+F tevékenységre. Ennek köszönhetően 2001 és 2005 között Kínában a megadott szabadalmak száma nem egészen 20 ezerről közel 60 ezerre nőtt; ugyanezen időszak alatt az USA-ban kicsivel több mint 160 ezerről alig több mint 140 ezerre csökkent, Japánban pedig 120 ezer körül stagnált.

Az adatok önmagukban nagyon örvendeteseek, de az már meglehetősen nagy gondot okoz, hogy a kínai szabadalmi dokumentumok csakis kínai nyelven férhetők hozzá. A kivonatot lefordítják ugyan angol nyelvre, de a tájékozódáshoz ez kevés. Tény, hogy a kínai technika állásáról így nem lehet teljes képet alkotni, és e téren a szakadék egyre nagyobb a szabadalmi dokumentumaikat hozzáférhetővé tevő országok és Kína között. Mi a megoldás? A gépi fordítás eredményeire még legalább 3-5 évet kell várni; ezt az időt az intellektuális munkával készülő fordításokkal lehet áthidalni.

A kínai szabadalmi hivatal egyelőre nem rendelkezik a gyors ütemben növekvő számú szabadalmak kezeléséhez elegendő erőforrással. További nagy gondot jelent, hogy a központi kormányzat hiába hirdette meg a szellemi tulajdon védelmének elvét, ha a gyakorlatban a helyi önkormányzatok szemet hunynak a szabadalmi és védjegybitorlások felett, és ennek következtében továbbra is óriási mennyiségben kerülnek a belső és a külső piacra a hamisított termékek. A Philips és a hozzá hasonló tőkeerejű nagyvállalatok elemi érdeke a helyzet gyökeres megváltoztatása, ezért támogatják az iparjogvédelmi tudatosság növekedését célzó képzési rendszer kialakítását Kínában.

A kínai szabadalmi rendszerről több előadás is volt a konferencián. *Huabing Liu*, egy kínai iparjogvédelmi információs cég képviselője először a Kínában bejelentett oltalmak számát ismertette, amely 2005-ben a benyújtott szabadalmakat tekintve már a harmadik volt a világon. A mindösszesen 3 millióra tehető oltalomból 340 ezer a megadott szabadalom (granted patent), 1 millió a szabadalmi bejelentés (invention patent), 950 ezer a használati minta (utility model) és 700 ezer a formatervezési minta (design). A növekedési arányt tekintve a kínai iparjogvédelmi bejelentések száma növekszik a leggyorsabban a világon. Gazdasági oldalról mindezt alátámasztja a 2007 első felében regisztrált 11,5%-os GDP-növekedés.

Japánhoz és Koreához viszonyítva a nyugati felhasználók szempontjából még jelentős lemaradást okoz, hogy angol nyelven igen kevés kínai adat férhető hozzá – ennek oka, hogy még nem sikerült igazán eredményes gépi fordítási rendszert, illetve hathatós visszakeresési módszereket kidolgozni. A szabadalmi információk terjesztésére szakosodott cégek most éppen erre a két feladatra helyezik a legnagyobb hangsúlyt, és segítik a gépi fordítással, illetve az információkereső módszerekkel kapcsolatos fejlesztéseket.

Bob Stembridge, a Thomson Scientific ügyfélszolgálati igazgatója már előadásának szellemes címével is arra kívánta felhívni a figyelmet, hogy a kelet-ázsiai szabadalmi információs helyzetet „paradicsomi állapotnak” ugyanúgy tekinthetjük, mint a „senki földjén” tengődőnek. Egy bizonyos: az az elképesztő arányú növekedés, amelyet különösen Kína mutat fel a szabadalmi dokumentumok terén, az egész világ szellemi tulajdon-védelmi rendszerét befolyásoló változásokat generál.

A három legnagyobb ország, Japán, Korea és Kína iparjogvédelmi rendszere igen eltérő hagyományokkal rendelkezik. Japánban 1885-ben, Koreában 1946-ban, Kínában viszont csak 1985-ben alakították ki a szabadalmi rendszert. Bob Stembridge a kínai oltalmi for-

mákat illetően más számokat említett, mint Huabing Liu – a Thomson Scientific szakembereinek 1,68 millió találmányról, 1,89 millió használati mintáról és 1,51 millió formatervezési mintáról van tudomása. A három említett ország közül Japán és Korea a védjegyek oltalmát is bevezette – egyelőre ez Kínában még nem szerepel az iparjogvédelmi oltalmi formák között. Bármelyik adatot nézzük azonban, tény, hogy Kínával egyre komolyabban kell számolni a világ szabadalmi rendszerében.

AZ EPO ÚJ TÁJÉKOZTATÁSI POLITIKÁJÁRÓL

Az Európai Szabadalmi Hivatal új tájékoztatási politikát dolgozott ki – ennek lényege az akadálymentes hozzáférés a szabadalmi adatokhoz. Amint *Wolfgang Pilch*, az EPO tájékoztatásért felelős főigazgatója elmondta, ez a változás nem jár drámai következményekkel az európai szabadalmi információ területén, de remélhetőleg elősegíti a következő években kifejlesztendő új termékek és szolgáltatások széles körű ismertetését.

Az új tájékoztatási politika tervét a tavaly Cipruson tartott információs konferencián jelentették be; az EPO igazgatótanácsa 2007 júniusában fogadta el a kidolgozott szöveget. Az akadálymentes hozzáférést zászlajára tűző politika felhatalmazást adott az EPO-nak arra, hogy elhárítsa azokat az akadályokat, amelyek jelenleg még gátolják az európai ipart abban, hogy a lehető legkönnyebben hozzáférhessen a szabadalmi információkhoz.

Érdekes megfigyelés, hogy a kezdő felhasználók hiába tudják egyre jobban használni az internetes keresőeszközöket, ez nem feltétlenül jár együtt a keresési eredmények jobb megértésével. Az egyik akadály a szabadalmi leírások és az adatok bonyolultsága. A másik korlát az egyes országok eltérő technológiai színvonala, a harmadik nagy akadály pedig a nyelv. Köztudomású, hogy az angolul értők számottevő előnyben vannak az angol nyelvet nem beszélőkkel szemben.

Az akadálymentes hozzáférést a következő területeken kívánja az EPO megvalósítani:

- Könnyű, felhasználóbarát hozzáférés – ezt szolgálja a MIMOSA internetes keresőfelülete, az esp@cenet tervezett teljes szövegű kereshetővé tétele, a Register Plus folyamatos üzemmódra (7/24) való átállítása stb.
- A nyelvi akadályok leküzdése érdekében jelentős investíciókra van szükség a gépi fordítás terén.
- A hozzáférési technológia alapvetően a webes felület és a nyílt forráskódú szoftverek alkalmazása legyen.
- Az árpolitikában alapvető változást hozott a legjelentősebb adatbázisokhoz való ingyenes internetes hozzáférés.
- Nemzetközi szinten összehasonlíthatatlanul könnyebbé vált az adatokhoz való hozzájutás, amióta az offline termékekről áttértek a szabadon, bárki által elérhető online adatbázisokra.

- A kereshető adatok köre jelentősen kibővült.
- A keresőeszközök tökéletesítése – az EPO tervbe vette a Google-ból ismert „egyablakos” keresés kifejlesztését, valamint a találati halmazokban a keresett szó kiemelését.
- Az új osztályozási rendszert (az EPC 2000-t) a bejelentők igényeihez igazítják.

HOSSZÚ TÁVON MIRE SZÁMÍTHATNAK AZ EPO-ADATBÁZISOK HASZNÁLÓI?

John Bambridge, az EPO-nak a szabadalommegadás automatizálásáért felelős főigazgatója rögtön az előadás elején ezt a kérdést fogalmazta meg: áldásnak vagy átoknak tekinthető az EPO dokumentumállománya? A számok óriásiak: 110 adatbázisban mintegy 330 millió rekordot tárolnak, 71 millió szabadalom, illetve nem szabadalmi dokumentum faksimile formátumát őrzik. Az eredeti szabadalmi dokumentumok száma eléri a 61 milliót, 17 millió szabadalom fel van dolgozva számítógéppel, és ezáltal a teljes szöveg visszakereshető. 5 ezer különböző nem szabadalmi adatbázist és folyóiratot bocsátanak az elbírálók rendelkezésére – és ezek a számok nap mint nap növekednek ...

Az EPO dokumentációs stratégiájában a minőségre és a hatékonyságra törekszik. Ennek megfelelően a technika állásának megállapításához a legjobb dokumentumokat gyűjtik össze és szervezik gyűjteménnyé, de legalább ilyen fontos, hogy mindehhez könnyű hozzáférést biztosítsanak.

A szabadalmakhoz való hozzáférés elvei az EPO-nál:

- a felhasználói szükségleteknek adnak prioritást;
- az új adatokat technikailag is releváns formába hozzák (például szabványos formátumokra alakítják);
- a találatok sorrendjét a megfelelőségi indikátorok alapján alakítják ki;
- együttműködnek a kiadókkal és a szabadalmi adatok előállítóival;
- elemzik a költséghatékonyságot.

A szabadalmi adatok minőségét az alábbi feltételek együttes megléte biztosítja:

- időszerűség,
- pontosság,
- teljesség.

Az EPO szabadon hozzáférhetővé teszi a világ országainak szabadalmi adatszolgáltatásáról készült áttekintést a következő internetcímen: www.epo.org/gpdc.

A szabadalmi adatok minőségpolitikáját az alábbiakon keresztül valósítják meg:

- 81 hivatalból kapnak adatokat;
- vagy megkapják az összes adatelemet, vagy előállítják ezeket;
- az adatfeldolgozás során a következő lépésekkel biztosítják a minőséget: olvashatóság, érvényesség, formázás, javítás, összehangolás;
- az elbírálók számára hozzáférést nyújtanak számos adatbázishoz;

- az adatokat eljuttatják külső felhasználókhoz;
- az adatokat átadják az esp@cenet adatbázisba.

Az EPO nagyon sokat áldoz az ún. nem szabadalmi információ (NPL) beszerzésére. A legrangosabb adatbázisok (INSPEC, MEDLINE, COMPDX stb.) és szakfolyóiratok előfizetése mellett enciklopédiák, szótárak, szabványok, kongresszusi kiadványok, vállalati irodalom egyaránt szerepel azon a széles palettán, amelyről a hivatal az elbírálók munkáját segítő gondoskodik. 2006-ban 160 ezer kutatási jelentést vizsgáltak meg a hivatkozások szempontjából, és azt állapították meg, a jelentések átlagosan öt hivatkozást tartalmaznak. Az összes hivatkozás 14%-a a nem szabadalmi információ köréből származik, tehát a technika állásának megállapításához nagyon fontos ezen dokumentumok rendelkezésre állása. Az EPOQUE NPL-kivonatokat tartalmazó adatbázisa 159 millió, a teljes szövegű adatbázisa pedig 4 millió rekordot tartalmaz.

John Bambridge végezetül megemlített néhány területet, amelyeken a jövőben jelentős fejlesztések várhatók:

- kémiai képletek elemzése és felismerése,
- szekvenciális adatok és a kémiai képletek kezelése,
- folyamatábrák, szinonimák keresése,
- képek keresése hasonlóság alapján,
- a keresési eredmények súlyozott rendezése (a felhasználó által megadott szempontok szerint),
- gépi fordítás stb.

Konferenciabeszámolókat az Európai Szabadalmi Hivatal megalakulása óta eltelt három évtized rövid szakmatörténeti visszatekintésével zárjuk. *Jeremy Scott* a dokumentációs és az osztályozási rendszerek, illetve az információkereső eszközök változásán keresztül érzékeltette azt az óriási fejlődést, amely ezeken a területeken végbement.

1977-ben csak papírok voltak az EPO-ban: ezen érkeztek a bejelentések, papíraktákat kezeltek az elbírálók, és papírra nyomtatott könyvekben, folyóiratokban, referáló lapokban (például a Chemical Abstracts-ben) folyt a keresés. A szabadalmak 1–3 fő osztályba voltak besorolva; ha az osztályozás során hiba történt, a rossz jelzettel ellátott dokumentum a keresés szempontjából örökre „eltűnt”. Az osztályozási jelzet volt az egyedüli keresőeszköz, ezért akkori jelentősége egyedülálló.

Az informatikai fejlesztés első állomását azok a „buta” (dump) terminálok jelentették, amelyekből emeletenként egyet helyeztek el az elbírálók számára. Ezeken ECLA-jelzeteket és a szabadalomcsaládokkal kapcsolatos adatok egy részét lehetett keresni. A nagy ugrás a 80-as évek közepén következett: 1989-ben kezdte működését a BEST (Bringing Examination and Search Together), amely már valóban segítette az elbírálók munkáját. A 90-es évek már az EPOQUE korszaka volt,² amely nemcsak a kulcsszavas és egyéb keresési lehetőségek

² Lefordíthatatlan szójáték: „The Epoque of EPOQUE”

kibővítésével, de a kereshető dokumentumok számának és típusának jelentős bővülésével is együtt járt. Az elbírálók megtanulták, hogyan kell és hogyan lehet az adatbázisokban hatékonyan keresni. Egyre több számítógéppel kereshető nem szabadalmi dokumentum is a rendelkezésükre állt – bár a 90-es évek első felében jellemzően még csak a bibliográfiai adatokban és esetenként a tartalmi kivonatokban lehetett kutatni.

1995 után érdemi előrelépést jelentett a bejelentők és a szerzők nevének kereshetősége, amely a technika állásának megállapításától kezdve a szabadalomcsaládok vizsgálatáig számos fontos kérdésben segítette az elbírálók munkáját. Hasonlóképpen nagy horderejű fejlesztés volt a nem publikált szabadalmakról készült adatbázis, amely már arra is lehetőséget adott, hogy az elbírálók megjegyzéseket fűzzenek az egyes tételekhez.

És akkor jött CAESAR! A *Computer Assisted Editing of Search and Annex Reports* már valódi idő- és energiamegtakarítást eredményezett azzal, hogy segítette az elbírálókat a jelentések elkészítésében. Az évezred fordulója után egyre több feladat, illetve dokumentum került át a számítógépekre; ez a teljes szövegű keresés kiteljesedésének – és az EPOQUE-nak a – korszaka. Az EPOQUE VIEWER lehetővé teszi a képek és a szövegek együttes megtekintését, a szövegek kiemelését, a nyomtatást stb., de azt is jelzi, ha egy dokumentumot korábban már látott az elbíráló.

A számok önmagukért beszélnek: 66 bibliográfiai adatbázisban 310 millió rekord, 46 teljes szövegű adatbázisban 21,1 millió tétel, a faksimilegyűjteményben 68 millió dokumentum található 2007-ben. A gyarapodás üteme rendkívül gyors: 7 év alatt 100 millióról 333 millióra nőtt az adatbázisrekordok száma – és nemcsak mennyiségi, hanem számottevő minőségi javulás is bekövetkezett.

Az elmúlt években természetesen nemcsak az EPO berkein belül folyt jelentős fejlődés. 2006 végén indította el a Google szabadalmi keresőszolgálatát, amelynek a hatása egyelőre felmérhetetlen. A szabadalmi információs szolgálatok vezetőinek efelett érzett örömeibe sajnos bőven vegyül öröm is: főként azért, mert a Google csak az USA szabadalmi hivatalának adatbázisát teszi hozzáférhetővé „a” szabadalmi keresés címszó alatt. Kétségtelen tény, hogy a *Google Patent Search* filozófiája semmiben nem tér el a többi keresőszolgáltatásétól: a rangsorolt találati listák első helyére egyre többször az kerül, aki a legtöbbet fizet ...

És hogy mit hoz a következő harminc esztendő? A most kidolgozott forgatókönyveknek köszönhetően egészen bizonyosan egy stratégiai megújuláson átesett hivatal, amely az európai szabadalmi hálózat működtetésével, az EPC 2000 rendszer továbbfejlesztésével, az elbírálók és a programozók együttműködésének eredményeivel a változó világ fontos tényezője marad.

Dr. Tószegi Zsuzsanna